

ODBORNÝ POSUDOK

**k strategickému dokumentu
„Územný plán obce Bodorová“**

***vypracovaný podľa § 13 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov***

OBSAH

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI	1
VYPRACOVANIE ODBORNÉHO POSUDKU PODĽA § 13 ZÁKONA	1
ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANOM STRATEGICKOM DOKUMENTE „NÁVRHU ÚPN OBCE BODOROVÁ“	1
A. ÚPLNOSŤ SPRÁVY O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	2
B. STANOVISKÁ K SPRÁVE O HODNOTENÍ PODĽA § 12	3
C. ÚPLNOSŤ ZISTENIA Kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia	11
D. POUŽITÉ METÓDY HODNOTENIA A ÚPLNOSŤ VSTUPNÝCH INFORMÁCIÍ.....	16
E. VARIANTY RIEŠENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	18
F. NÁVRH OPATRENÍ A PODMIENOK NA VYLÚČENIE ALEBO ZNÍŽENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	19
ZÁVER POSUDKU	34

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

Názov: Obec Bodorová

Identifikačné číslo: 00648809

Adresa sídla: Obecný úrad Bodorová, Bodorová 59, 038 45 Malý Čepčín

Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:
Jana Pagáčová - starosta obce, Bodorová 59, 038 45 Bodorová,
mobil: +421 908 841 462, tel.: 043/494 71 51, e-mail: starosta@bodorova.sk

VYPRACOVANIE ODBORNÉHO POSUDKU PODĽA § 13 ZÁKONA

Odborný posudok (ďalej len „posudok“) pre navrhovaný strategický dokument „Územný plán obce Bodorová - Návrh“ podľa § 13 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), na základe určenia Okresného úradu Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „OÚ TR, OSŽP“) (list. č. OU-TR-OSŽP-2023/000020-037, zo dňa 23. 02. 2023) vypracoval Ing. Milan Hodas, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 672/2018/OPV.

Podkladom pre vypracovanie odborného posudku boli nasledujúce dokumenty a poznatky:

- Oznámenie o strategickom dokumente a stanoviská k nemu,
- Rozsah hodnotenia pre strategický dokument,
- Správa o hodnotení strategického dokumentu a stanoviská / vyjadrenia k nej,
- Návrh Územného plánu obce Bodorová (navrhovaný strategický dokument),
- záznam z verejného prerokovania,
- odborné vedomosti a poznatky z posudzovania vplyvov na životné prostredie a danej posudzovanej problematiky,
- stanoviská k strategickému dokumentu

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANOM STRATEGICKOM DOKUMENTE „NÁVRHU ÚPN OBCE BODOROVÁ“

Názov: Územný plán obce Bodorová

Charakter: Územnoplánovacia dokumentácia (na miestnej úrovni)

Etapa: Návrh (zmysle § 22 zákona č. 50/1976 Zb. stavebného zákona)

Obstarávateľ: Obec Bodorová v spolupráci s odborne spôsobilou osobou na obstaranie ÚPN O - Ing. arch. Eva Zaťková, ktorá je zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcí.

Spracovateľ: Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová, autorizovaný architekt č. 1629 AA SKA

Dátum: október 2020

Riešeným územie obce pozostáva z 2 katastrálnych území: Bodorová a Kevice. Celková výmera územia obce je 511,40 ha.

Obec Bodorová z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Turčianske Teplice. Obec Bodorová leží v južnej časti Turčianskej kotliny na pravom brehu potoka Dolinka, cca 6,0 km severne od okresného mesta Turčianske Teplice. Súčasťou obce je od roku 1951 bývala zemianska osada Kevice.

Hlavné ciele pre obstaranie územného plánu obce Bodorová:

- hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie územných a technických podmienok pre rozvoj obce a jej katastrálneho územia pre plánovaný rast počtu obyvateľov do roku 2040,
- komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,
- vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

Návrhové obdobie ÚPN obce Bodorová je rok 2040.

A. ÚPLNOST' SPRÁVY O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Správa o hodnotení bola vypracovaná podľa § 9, ods. 5, písmeno b) a podľa prílohy č. 5 zákona, ktorá predstavuje všeobecný rámec pre obsah a štruktúru správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie. Navrhovaný strategický dokument je Územný plán obce Bodorová (ďalej len „ÚPN-O“). Spracovateľom správy o hodnotení bola Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová.

Pri hodnotení dotknutého územia spracovateľ správy vychádza z podkladov:

- Prieskumy a rozboru a Krajinnno-ekologický plán obce Bodorová
- Návrh Územného plánu obce Bodorová
- najaktuálnejšie dostupné podklady z rôznych zdrojov, ako napr. internetové portály a databázy, právne predpisy súvisiace so starostlivosťou o životné prostredie, všeobecné záväzné nariadenia, strategické dokumenty a iné podklady v ktorých sa nachádzali relevantné informácie týkajúce sa riešeného územia.

Hodnotenie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie bolo vykonané hlavne opisnou formou, porovnávaním a pomocou zvolených kritérií, resp. regulatív.

Správa o hodnotení má 39 strán textu. Po preštudovaní predloženej správy a vyhodnotení doplňujúcich zistení možno konštatovať, že jej členenie zodpovedá prílohe č. 5 zákona, tzn. členeniu správy o hodnotení strategického dokumentu.

Posudzovaný strategický dokument je vypracovaný v jednom variante vzhľadom k tomu, že rozsah problémov a predpokladaného rozvoja umožňovalo jednoznačné riešenia bez nutnosti overovania variantných riešení (v zmysle §21 ods. 2. stavebného zákona nie je potrebné spracovať variantný

koncept pre obce s menej ako 2 000 obyvateľmi). Predpokladané vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva boli hodnotené pre tento variant.

Pre posúdenie úplnosti správy o hodnotení bolo posúdenie špecifických požiadaviek určených v „Rozsahu hodnotenia“ v súlade s § 8 zákona. Rozsah hodnotenia vydal Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-TR-OSZP-2023/000020 zo dňa 11.01.2023. Posudzované bolo zapracovanie špecifických požiadaviek do správy o hodnotení a do strategického dokumentu (Návrhu územného plánu obce Bodorová).

Špecifické požiadavky sú vyhodnotené na strane 39 až 39 Správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Bodorová. Po preštudovaní možno konštatovať, že špecifické požiadavky boli zapracované s ohľadom na dostupné podklady v primeranej miere do Správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Bodorová.

Komplexná charakteristika súčasného stavu životného prostredia údaje o kladných a záporných vplyvoch a hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia sú spracované na primeranej úrovni a sú zásadné pri hodnotení úplnosti správy o hodnotení strategického dokumentu.

B. STANOVISKÁ K SPRÁVE O HODNOTENÍ PODĽA § 12

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie rozoslal správu o hodnotení strategického dokumentu listom č. OU-TR-OSZP-2023/000020-024 zo dňa 31.01.2023 na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a dotknutým obciam.

Oslovené dotknuté orgány:

1. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ. Štúra č. 1, 812 35 Bratislava
2. Ministerstvo dopravy a výstavby, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Nám. Slobody 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava 15
3. Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, detašované pracovisko, ČSA 7, 974 31 Banská Bystrica
4. Žilinský samosprávny kraj, Odbor dopravy a regionálneho rozvoja, Komenského 48, 011 09 Žilina
5. Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
6. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
7. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
8. Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
9. Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske námestie 19, 010 01 Žilina
10. Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
11. Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
12. Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany ovzdušia, úsek štátnej vodnej správy, úsek odpadového hospodárstva, úsek ochrany prírody a krajiny, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
13. Okresný úrad Turčianske Teplice, Pozemkový a lesný odbor, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
14. Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
15. Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor krízového riadenia, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

16. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho 27, 036 80 Martin
17. Regionálna veterinárna a potravinová správa, Záturčianska 1, 036 80 Martin
18. Okresné riaditeľstvo HaZZ, V. Žingora 30, 036 01 Martin

Dotknuté obce:

1. Mesto Turčianske Teplice, Mestský úrad, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice
2. Obec Borcová, Obecný úrad, Borcová 45, 038 44 Jazernica
3. Obec Jazernica, Obecný úrad, Jazernica 50, 038 44 Jazernica
3. Obec Mošovce, Obecný úrad, Kollárovo námestie 314/10, 038 21 Mošovce
4. Obec Malý Čepčín, Obecný úrad, Malý Čepčín 14, 038 45 Malý Čepčín
5. Obec Ivančiná, Obecný úrad, Ivančiná 35, 038 45 Malý Čepčín

V zmysle § 12 zákona bolo doručených 6 stanovísk od dotknutých orgánov na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie. Od dotknutých obcí nebolo doručené žiadne stanovisko k Správe o hodnotení a k navrhovanému strategickému dokumentu.

Vyhodnotenie stanovísk dotknutých orgánov:

- 1. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ. Štúra č. 1, 812 35 Bratislava**

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

- 2. Ministerstvo dopravy a výstavby, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Nám. Slobody 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava 15**

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

- 3. Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, detašované pracovisko, ČSA 7, 974 31 Banská Bystrica**

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

- 4. Žilinský samosprávny kraj, Odbor dopravy a regionálneho rozvoja, Komenského 48, 011 09 Žilina**

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

- 5. Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina**

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

- 6. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina (list č. OU-ZA-OSZP1-2023/014938-002/Buk zo dňa 06.02.2023)**

záväzné stanovisko :

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny patrí katastrálne územie obce Bodorová v krajine s prvým stupňom ochrany (všeobecná ochrana) podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V k. ú. Bodorová sa nachádzajú prvky **Územného systému ekologickej stability (ÚSES)** a prvky aktuálneho **Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES)** okresu Turčianske Teplice:

- Biokoridor regionálneho významu RBk5 Mošovce – Stráž – Moškovec – Dielnice a Mošovce – Kevice – Markovice – Lacláva – Polerieka,
- Biokoridor regionálneho významu RBk6 kurací vršok – Vlčanová – Bodorová – Čepčinský háj – Piešť.

Navrhované prvky miestneho významu (MÚSES) a prvky územného systému ekologickej stability v k. ú. Bodorová :

- Biocentrum miestneho významu MBc1 Kevické háje
- Biokoridor miestneho významu MBk1- terestricko – hydrický,
- Biokoridor miestneho významu MBk2- terestricko – hydrický,
- Biokoridor miestneho významu MBk3- terestricko – hydrický,
- Biokoridor miestneho významu MBk4- terestrický,
- Biokoridor miestneho významu MBk5- terestrický,
- Biokoridor miestneho významu MBk6- terestrický,
- Biokoridor miestneho významu MBk7- terestrický.

Do územia zasahujú genofondové lokality :

- GL č. 24 – Kevické háje,
- GL č. 34 – Dolinka (Závodie),
- GL č. 105 – Blatná – Trstne.

Okresný úrad Žilina, na základe zaslaných podkladov – „Územný plán obce Bodorová – etapa : Návrh ÚPN – O“ má za to, že predmetný strategický dokument nepožaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona EIA.

Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, bez pripomienok.

7. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina (list č. OU-ZA-OCDPK-2023/015014/2/ŠPA zo dňa 06.02.2023)

Hlavnú komunikačnú a rozvojovú os obce Bodorová tvoria cesty III/2176, III/2178 a III/2179, pre ktoré je cestným správnym orgánom Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Z uvedeného dôvodu je potrebné požiadať o vyjadrenie uvedený cestný správny orgán.

Toto stanovisko nie je rozhodnutím a nenahrádza povolenie ani súhlas podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie: stanovisko udáva pripomienku o požiadanie vyjadrenia uvedeného cestného správneho orgánu. V ďalšej fáze schvaľovania dokumentu odporúčam požiadať o stanovisko Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.

8. Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

9. Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske námestie 19, 010 01 Žilina

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

10. Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava (list č. 7324/2023/ROP-003-P/4505 zo dňa 06.02.2023)

Dopravný úrad vám oznamuje, že k správe o hodnotení strategického dokumentu nemá žiadne pripomienky, v návrhu strategického dokumentu je však potrebné upraviť:

1. V prvom odseku podkapitoly B.13.1.5 Civilné letectvo smernej časti strategického dokumentu je potrebné nahradiť slová „letisko pre letecké práce“ slovami „osobitné letisko“, nakoľko letiská pre letecké práce v poľnohospodárstve bez platného povolenia na ich prevádzkovanie sa podľa § 57f ods. 2 Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. augusta 2019 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od 01.01.2021 sa považujú za „osobitné letiská“, pričom veta by mala znieť „Najbližšie osobitné letisko sa nachádza v Dolnej Štubni“.
2. V bode a) podkapitoly C.6.1.5 Civilné letectvo záväznej časti strategického dokumentu a v druhom odseku podkapitoly B.13.1.5 Civilné letectvo smernej časti je potrebné odstrániť skratku „SR“ za slovami „Dopravný úrad“ (správny názov orgánu štátnej správy je „Dopravný úrad“ bez „SR“).

Vyhodnotenie stanoviska: stanovisko je kladné, s pripomienkou úpravy niektorých pojmov v strategickom dokumente, ktoré odporúčam zapracovať do strategického dokumentu.

11. Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica (list č. 247-522/2023 zo dňa 10.02.2023)

OBÚ v Banskej Bystrici nemá k predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu pripomienky, nakoľko uvedeným zámerom nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva.

Vyhodnotenie stanoviska: stanovisko je kladné, bez pripomienok.

12. A Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany ovzdušia, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

12. B Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice (list č. OU-TR-OSZP-2023/000212/002-vod.Sá zo dňa 20.02.2023)

Súhlasíme s návrhom strategického dokumentu „Územný plán obce Bodorová: Návrh ÚPN-O“ za dodržania podmienok :

- riešené lokality budú zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu a splaškové odpadové vody budú po vybudovaní a skolaudovaní verejnej kanalizácii likvidované verejnou kanalizáciou na ČOV v Turčianskych Tepliciach – Diviaky,
- vody z povrchového odtoku v riešených lokalitách budú prednostne odvedené do vsaku, v prípade potreby prečistené na čistiaciach zariadeniach,
- ak sa v danom území nachádzajú hydromelioračné úpravy, žiadame tieto zachovať; ak pri plánovanej výstavbe dôjde k ich narušeniu, investor je povinný na vlastné náklady ich sfunkčniť,

Vyhodnotenie stanoviska: Stanovisko je kladné s podmienkou splnenia uvedených pripomienok v stanovisku. Uvedené podmienky sú v dostatočnej miere zapracované v záväznej časti strategického dokumentu.

12. C Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek odpadového hospodárstva, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

12. D Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany prírody a krajiny, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

13. Okresný úrad Turčianske Teplice, Pozemkový a lesný odbor, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

14. Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

15. Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor krízového riadenia, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

16. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho 27, 036 80 Martin (list č. RÚVZMT/OHŽPaZ/616/1044/2023 zo dňa 16.02.2023)

Z hľadiska primárnej ochrany, podpory a rozvoja zdravia obyvateľstva na úseku verejného zdravotníctva máme k predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Bodorová“ nasledovné pripomienky:

1. V lokalite určenej pre zmiešanú funkciu bývania a rekreácie neumiestňovať žiadne prevádzky (objekty), ktoré by mohli byť zdrojom akýchkoľvek škodlivých faktorov životného a pracovného prostredia (napr. v súvislosti so samotnou prevádzkou, vykonávanými činnosťami, poskytovanými službami, dopravným zásobovaním, pohybom osôb...) pre navrhované obytné prostredie.
2. V súvislosti z poľnohospodárskou výrobou, v ktorej blízkosti sa navrhuje územie s obytnou funkciou pre trvalé bývanie resp. s rekreačno – obytnou funkciou, riešiť len v prípade dodržania dostatočného ochranného pásma, tak aby žiadne vykonávané činnosti, poskytované služby, chov zvierat, príp. výroba nemohli negatívne ovplyvňovať navrhovanú plochu určenú na bývanie, resp. obťažovať obyvateľov navrhovanej lokality hlukom, pachom, fugitívnymi emisiami, príp. inými škodlivými faktormi životného prostredia. Navrhované riešenie prediktívne zdokladovať.
3. V súvislosti s navrhovanou IBV a v jej blízkosti (nielen bezprostrednej) nepripustiť vykonávanie činností a umiestnenie prevádzok, príp. služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr.: hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, odpadové plyny z hospodárskych objektov – fugitívne emisie ap.;

4. Na plochách pre areál „výroby a služieb“ v zastavanom území obce umiestňovať prevádzky, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na verejné zdravie, prevádzky bez nárokov na dopravu (prívoz – odvoz), bez vykonávania činností s produkciou hluku, chemických látok a zmesí..., ktoré by mohli negatívne pôsobiť na zdravie obyvateľov existujúcej obytnej zástavby a navrhovanej obytnej zástavby.
5. V súvislosti s výskytom stredného radónového rizika v danom území riešiť preventívne opatrenia na zabránenie prenikania radónu do jednotlivých budov už pred ich samotnou výstavbou (použitím vhodných stavebných a izolačných materiálov) v zmysle vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
6. V odôvodnených prípadoch, to znamená v prípadoch, kedy môže dôjsť k ovplyvneniu verejného zdravia, bude možné rozhodnúť o umiestnení konkrétnych stavieb, prevádzok, príp. jednotlivých činností v rámci navrhovaných funkčných plôch uvádzaných v predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Bodorová-etapa: Návrh ÚPN-O“ až po posúdení hodnotenia vplyvov na verejné zdravie podľa § 6 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.

Z pohľadu ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva a zabezpečenia zdravých životných a pracovných podmienok je potrebné komplexne akceptovať a rešpektovať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a súvisiacich vykonávacích predpisov – platnej legislatívy v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva.

Vyhodnotenie stanoviska: stanovisko je kladné, za predpokladu dodržania príslušných pripomienok. Väčšina pripomienok je zapracovaná v záväznej časti strategického dokumentu. Niektoré pripomienky sa vzťahujú na ďalšie etapy schvaľovania jednotlivých stavieb.

17. Regionálna veterinárna a potravinová správa, Záturčianska 1, 036 80 Martin

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

18. Okresné riaditeľstvo HaZZ, V. Žingora 30, 036 01 Martin

Vyhodnotenie: nevyjadrili sa

Vyhodnotenie stanovísk dotknutých obcí:

1. Mesto Turčianske Teplice, Mestský úrad, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice

Vyhodnotenie stanoviska: nevyjadrili sa

2. Obec Borcová, Obecný úrad, Borcová 45, 038 44 Jazernica

Vyhodnotenie stanoviska: nevyjadrili sa

3. Obec Jazernica, Obecný úrad, Jazernica 50, 038 44 Jazernica

Vyhodnotenie stanoviska: nevyjadrili sa

4. Obec Mošovce, Obecný úrad, Kollárovo námestie 314/10, 038 21 Mošovce

Vyhodnotenie stanoviska: nevyjadrili sa

5. Obec Malý Čepčín, Obecný úrad, Malý Čepčín 14, 038 45 Malý Čepčín

Vyhodnotenie stanoviska: nevyjadrili sa

6. Obec Ivančiná, Obecný úrad, Ivančiná 35, 038 45 Malý Čepčín

Vyhodnotenie stanoviska: nevyjadrili sa

Názor posudzovateľa a odporúčania k uplatneným pripomienkam:

Všetky vyššie uvedené pripomienky zainteresovaných orgánov a dotknutých obcí pokladám za relevantné a odôvodnené. Relevantné a časovo aktuálne pripomienky, vznesené k oznámeniu o strategickom dokumente, už boli akceptované a zakomponované do posudzovanej správy o hodnotení strategického dokumentu a do návrhu strategického dokumentu. Niektoré z pripomienok boli adresné k následnému procesu projektovej prípravy jednotlivých navrhovaných činností.

V tejto etape riešenia projektovej dokumentácie relevantné a odôvodnené pripomienky, požiadavky a odporúčania v stanoviskách zainteresovaných orgánov a dotknutých obcí k správe o hodnotení strategického dokumentu odporúčam zapracovať do predmetného strategického dokumentu.

Požiadavky sú relevantné a zapracované do kapitoly F tohto posudku a do textovej prílohy č. 1 tohto posudku „Návrhu Záverečného stanoviska v kapitole VI. Závery v bode 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.

Zásadné požiadavky všetkých zapojených subjektov boli preformulované do návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov navrhovaného strategického dokumentu uvedených v kapitole F tohto odborného posudku.

Ďalej odporúčam akceptovanie pripomienok týkajúcich sa následnej etapy projektovej prípravy dotknutého územia. Plánované aktivity v navrhovanom strategickom dokumente, ktoré majú charakter navrhovaných činností (stavby, zariadenia a iné činnosti) bude potrebné zodpovedne posúdiť na úrovni posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Záznam z verejného prerokovania Správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 5 „Územný plán obce Bodorová“

Dátum: 20.02.2023 o 11.00 hod.

Miesto: Obecný úrad Bodorová

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo na základe oznamu Obecného úradu v Bodorovej o verejnom prerokovaní Správy o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Bodorová“ (ďalej len „správa“) zo dňa 01.02.2023, v zmysle §-u 11 ods. 3 a 4 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pani starostka obce privítala prítomných a zahájila prerokovanie.

S obsahom správy boli prítomní oboznámení spracovateľkou správy Ing. arch. E. Hejzlarovou, ktorá vysvetlila ako boli v správe vyhodnotené jednotlivé špecifické požiadavky uvedené v Rozsahu hodnotenia (v prílohe č. 1 predmetnej správy).

Ing. Kucháriková z OÚ ŽP Turčianske Teplice oboznámila prítomných so stanoviskami doručenými k Správe o hodnotení strategického dokumentu, pripomienky budú zohľadnené v odbornom posudku, spracovanom k predmetnej Správe a ktorého závery budú premietnuté do záverečného rozhodnutia, ktoré vydá OÚ ŽP Turčianske Teplice.

Ing. Matyáš (občan) dal pripomienku k zapracovaniu parcely č. 86 k. ú. Bodorová na agrofarmu – chov koní. Ing. Hejzlarová vysvetlila, že predmetná požiadavka sa týka Územného plánu obce Bodorová, ktorého prerokovanie bolo ukončené už dávno a odporučila mu podať si žiadosť na obec na zaradenie parcely a požadovanou funkciou do príp. zmien a doplnkov územného plánu.

Ing. Siekelová z OÚ ŽP Turčianske Teplice, odd. štátnej vodnej správy (ďalej len „ŠVS“), vzniesla požiadavku na protipovodňovú ochranu navrhovaného obytného územia vzhľadom na ohrozenie povrchovými vodami (prívalové dažde, ap.) a uviedla, že pokiaľ nebude protipovodňová ochrana vybudovaná OÚ ŽP ŠVS nebude súhlasiť s vydaním stavených povolení.

P. Fábry (občan) dal pripomienku k prevereniu BPEJ v lokalitách ZU 04, BI 02 a BI 03, má za to, že BPEJ sú uvedené nesprávne. Ing. Hejzlarová uviedla, že predpokladá, že BPEJ sú uvedené správne, keďže bol už k návrhu územného plánu vydaný orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy (OÚ Žilina, odb. opravných prostriedkov) záverečný § 13 podľa zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Na záver p. starostka poďakovala prítomným za účasť.

Prítomní:

Jana Pagáčová - obec Bodorová, starostka

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová – spracovateľ správy

Ing. Tatiana Kucháriková – OÚ ŽP Turčianske Teplice

Ing. Lucia Siekelová – OÚ ŽP, odd. štátnej vodnej správy Turčianske Teplice

Ing. Jaroslav Matyáš – Farma Zliechov s.r.o.

Jana Pagáčová - občan

Ján Fábry - občan

Vyhodnotenie verejného prerokovania posudzovateľom:

Obec, dotknuté orgány ani verejnosť nemajú zásadné námietky k navrhovanému strategickému dokumentu a správe o hodnotení z hľadiska vplyvu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, resp. nevyužili možnosť pripomienkovať ich v rámci verejného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu.

K pripomienke p. Fábryho k prevereniu BPEJ jednotlivých lokalít – uvedené BPEJ sú podľa portálu podnikapy.sk kt. spravuje VÚPOP uvedené správne.

K pripomienke p. Siekelovej z OÚ ŽP na protipovodňovú ochranu navrhovaného obytného územia – uvedená problematika je dostatočne spracovaná v strategickom dokumente ÚPN-O Bodorová záväzná

časť v kapitole C.7 „Zásady a záväzné regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia územia“ v podkapitole C.7.20 „Ochrana pred povodňami“.

Záznam z verejného prerokovania spolu s prezenčnou listinou sú na Okresnom úrade Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie a sú súčasťou spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov.

C. ÚPLNOSŤ ZISTENIA Kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia

Vplyvy na obyvateľstvo, počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Strategický dokument je územnoplánovací dokument, ktorý má síce priamy vplyv na plánovanie budúceho stavu životného prostredia, resp. zdravie obyvateľov a kvalitu života, ale neobsahuje také návrhy, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva alebo mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady, resp. by narušovali pohodu a kvalitu života v obci.

Strategický dokument navrhuje riešenia a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu v rôznych oblastiach, napr. dopravy a technickej infraštruktúry - nové zokruhované komunikácie, vybudovanie kanalizácie; opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia - krajinno-ekologické opatrenia, zníženie spaľovania tuhých palív a využitie alternatívnych zdrojov energie, separovaný zber, vykurovanie; ako aj v ostatných oblastiach – dobudovanie chodníkov, verejnej zelene, cyklotrás, ap. Návrh funkčného využitia a spôsobu zástavby umožňuje prevetranie a preslnenie územia, vhodné dopravné riešenia a optimálne pripojenie na sieť technického vybavenia územia.

Cieľom strategického dokumentu je vytvorenie optimálneho priestorového a funkčného usporiadania územia, optimálneho riešenia v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry tak, aby komplexne riešil územný rozvoj zastavaného ako aj katastrálnych území obce. Návrh strategického dokumentu je vyhotovený v jednom variante.

Navrhované opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu.

Názor posudzovateľa: Vplyvy na obyvateľstvo boli v správe o hodnotení vyhodnotené dostatočne. Nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na zdravie obyvateľstva. Pre zníženie potenciálneho vplyvu na obyvateľstvo je nutné rešpektovať zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Navrhované rozvojové plochy sú v súlade s demografickým potenciálom a potrebami rozvoja obce. Regulatívy ÚPN-O zohľadňujú potreby obyvateľov, vytvárajú podmienky pre dobrú kvalitu života a elimináciu zdravotných rizík.

Vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy, geomorfologické pomery.

Návrh strategického dokumentu v zásade nemá priamy vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geomorfologické pomery pri dodržaní a rešpektovaní zásad využívania prostredia a činností v súlade s koncepciou riešenia stanovenou v zásadách trvale udržateľného rozvoja. Geodynamické javy sa v k. ú. nenachádzajú.

Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podlažia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie.

Názor posudzovateľa: Vzhľadom na to, že sa v posudzovanom území nenachádzajú zosuvné územia bude vplyv strategického dokumentu na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery zanedbateľný.

Vplyvy na klimatické pomery.

Rozsahom riešenia rozvoja územia t.j. rozvojom funkčných plôch obce nedôjde k vplyvom na klimatické pomery, ktoré by boli priamo vnímateľné alebo zaznamenateľné. Môžu mať vplyv z globálneho hľadiska. Zvyšovaním zastavaných plôch v území sa môže meniť lokálna mikroklima. Pri eliminovaní nepriaznivých klimatických účinkov je potrebné rešpektovať národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ a z neho vyplývajúce opatrenia pre sídelné prostredie.

Riešením kvalitatívnych zmien vo vývoji, najmä technickej, technologickej a energetickej základne, kvalitatívnymi zmenami v dopravnej koncepcii, postupným znižovaním energetickej náročnosti budov, šetrnejšími metódami zásahov do prírodného prostredia, novšími stále kvalitnejšími technológiami výroby, dopĺňaním vegetácie v z. ú., ale aj voľnej krajine, sa očakáva pri naplnení navrhovaných predpokladov, že dôjde dokonca k postupnému znižovaniu nepriaznivých vplyvov na klimatické pomery.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení, z predmetnej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, do návrhu záväznej časti.

Názor posudzovateľa: Správa o hodnotení vyhodnotila vplyvy strategického dokumentu na klimatické pomery. Vo vyhodnotení sa nezhodnotili navrhované regulatívy v záväznej časti návrhu ÚPN O, ktoré sa venujú adaptačným opatreniam na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. V súčasnosti sú známe negatívne dôsledky zmeny klímy na urbanizované prostredie je preto potrebné dbať na to, aby sa zmena klímy prejavovala v čo najmenšej možnej miere a navrhovať do územnoplánovacej dokumentácie regulatívy, ktoré zohľadňujú túto problematiku. ÚPN O sa veľmi podrobne venuje zmene klímy a rešpektuje Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy čoho výsledkom je návrh adaptačných opatrení, ktoré sú súčasťou zásad a regulatívov v oblasti starostlivosti o životné prostredie.

Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Strategický dokument je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši plošné funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie konkrétne navrhované činnosti a prevádzky v území. V súčasnosti nie je možné definovať konkrétne činnosti, prevádzky v nových plochách areálu pre výrobu a služby. Pri nových a existujúcich výrobných činnostiach hrozí potenciálne riziko havarijného úniku nebezpečných látok do ovzdušia. Pri dôslednom dodržiavaní platnej legislatívy v oblasti životného prostredia sa predpokladá minimálne potenciálne riziko úniku alebo havárií.

Návrh strategického dokumentu rieši doplnenie plynofikácie obce do navrhovaných rozvojových lokalít, čím je daný predpoklad pre elimináciu znečistenia ovzdušia lokálnymi kúreniskami. Budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie navrhuje riešiť palivom zemný plyn v kombinácii so solárnou energiou a s využitím tepelných čerpadiel (elektrická energia), prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

Znečistenie ovzdušia v obci nie je v kompetencii priameho riešenia obecného úradu Bodorová, možnosťou je len nepriame pôsobenie, ovplyvňovanie vyvíjaním aktivít v sociálno-ekonomickej sfére, tak aby neboli preferované činnosti a prevádzky, ktoré by zhoršovali kvalitu ovzdušia. Prípadné nové

zdroje znečistenia v rozvojových plochách výroby a služieb je potrebné držať pod kontrolou už od procesu posudzovania vplyvov činností a stavieb na životné prostredie a vyžadovať dôsledné dodržiavanie záväzných regulatívov strategického dokumentu, aby podmienky merania znečistenia boli stanovené už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia a kontrolované počas celej prevádzky stacionárnych zdrojov znečistenia.

Návrh strategického dokumentu predieta súbor opatrení na zlepšenie stavu ovzdušia do návrhu záväznej časti.

Názor posudzovateľa: Zdrojom znečisťujúcich látok sú momentálne najmä rodinné domy a objekty, ktoré na vykurovanie využívajú tuhé palivá. Navrhuje sa nahradenie vykurovania domácností z pevného paliva na ekologickejšie napr. zemným plynom v kombinácii so solárnou energiou, tepelným čerpadlom (elektrická energia), vykurovanie biomasou. Návrh strategického dokumentu nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na ovzdušie. V ÚPN-O sa navrhuje na eliminovanie vplyvov z plôch výroby a služieb v areáli bývalého PD v Bodorovej výsadba izolačnej zelene resp. protihlukovou vegetačnou stenou. Pri dodržaní platnej legislatívy v oblasti ochrany ovzdušia sa nepredpokladá potenciálny negatívny vplyv na ovzdušie, ktorý by mohol byť generovaný novými rozvojovými zámermi.

Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Návrh strategického dokumentu nevyvoláva priame významne negatívny vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery; spôsobuje však zvýšené nároky na zásoby a spotrebu pitnej vody. Nárast počtu obyvateľstva nevyžaduje vybudovanie nového vodného zdroja, ani navýšenie kapacity vodojemu.

Vzhľadom na charakter klimatických zmien, za najrizikovejší faktor je možné považovať intenzívne zrážky búrkového charakteru (supercely) vo vyšších polohách, ktoré sa v údolných častiach prejavajú prívalovými vodami v sútokoch jednotlivých mikropovodí a zdvihom povodňovej vlny na ich hlavnom recipiente.

Vplyv realizácie strategického dokumentu na vodné pomery povrchové a podzemné vody možno hodnotiť ako málo významný; pozitívny vplyv strategického dokumentu je že rieši odkanalizovanie navrhovaného urbanizovaného územia, čo po realizácii zvýši kvalitu povrchových a podzemných vôd.

Dažďové vody sa navrhujú zadržať v čo najväčšom množstve v území vsakovaním, čím sa predpokladá, že nedôjde k podstatným zmenám v režime a odtokových pomeroch. V zásade sa zachováva pôvodný charakter vodných tokov, podporuje sa ich ekologický význam v ekosystéme.

Návrh strategického dokumentu predieta súbor opatrení na zlepšenie stavu znečistenia vôd do návrhu záväznej časti.

Názor posudzovateľa: Navrhovaný strategický dokument bude mať priaznivý vplyv na vodné pomery v území. Zlepší sa kvalita povrchových vôd zabezpečením rozvoja verejnej kanalizácie s čistením odpadových vôd. Takisto navrhuje realizovať vodozádržné opatrenia, ktoré súvisia aj so Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Odporúčam podmieniť rozvoj územia nachádzajúceho sa v zátopovom území až po zabezpečení adekvátnej protipovodňovej ochrane na vodnom toku Dolinka tak aby neboli v budúcnosti ohrozené stavby v zátopovom území.

Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať iný spôsob využívania t.j. navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely (bližšie popísané v kapitole B.I.1.). V návrhu strategického dokumentu sa vymedzujú nové rozvojové plochy pre rôzne funkcie, ktoré si vyžadujú

zábery aj osobitne chránenej poľnohospodárskej pôdy. Pri návrhu strategického dokumentu boli uprednostnené kompaktné, celistvé plochy, nadväzujúce na zastavané územie vzhľadom na ochranu pôdy pred nadmerným rozdrobením.

Za negatívny, degradujúci vplyv na pôdu, okrem činnosti človeka, je možné považovať vodnú a veternú eróziu. Jej priamym vplyvom sa znižuje prirodzená úrodnosť pôd.

Názor posudzovateľa: Vplyvy na pôdu boli vyhodnotené dostatočne. Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany poľnohospodárskej pôdy ustanovených v zákone č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

ÚPN-O Bodorová obsahuje vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde. Plochy navrhnuté na zábery poľnohospodárskej pôdy nadväzujú na zastavané územie obce. Navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na doterajšiu zástavbu. Pri riešení ÚPN-O Bodorová nedôjde k záberu lesnej pôdy.

Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy

Chránené a vzácne spoločenstvá fauny a flóry sa viažu prevažne na osobitne chránené časti prírody a krajiny a na prvky Územného systému ekologickej stability (ÚSES). Vzhľadom na vzdialenosť väčšiny významných prírodných ekosystémov od novo navrhovaných lokalít podľa návrhu územného plánu nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia celkového genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia.

Vplyv posudzovaného strategického dokumentu bude jednoznačne pozitívny, nakoľko ustanovuje miestny ÚSES, ktorý je súčasťou strategického dokumentu a je taktiež zahrnutý do regulatívov v jeho záväznej časti a po schválení strategického dokumentu sa stane záväzným, vrátane opatrení na jeho ochranu.

Návrh strategického dokumentu vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení, čo prispeje k stabilizácii prírodného prostredia a tým sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

V súčasnej dobe nie je možné určiť negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z., alebo pri udeľovaní územných a stavebných povolení alebo osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastnia aj orgány ochrany prírody a krajiny, kde bude známy konkrétny rozsah výstavby a bude sa zisťovať konkrétny výskyt chránených rastlín a živočíchov v danom mieste.

Migračné koridory živočíchov

Hlavné migračné koridory živočíchov v trase regionálnych biokoridorov RBk 5 a RBk 6 prechádzajú v rámci strategického dokumentu mimo navrhované rozvojové aktivity a sú v strategickom dokumente plne rešpektované.

Rozširovanie invázných druhov rastlín

Je možné nepriamo predpokladať aj možnosť negatívneho šírenia expanzívnych a invázných druhov rastlín pri realizácii samotných činností a stavieb podľa strategického dokumentu.

Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním navrhnutých opatrení v záväznej časti a príslušnej legislatívy.

Názor posudzovateľa: Vyhodnotenie vplyvov uvádza, že navrhovaný ÚPN-O Bodorová nebude mať významný vplyv na flóru a faunu riešeného územia nakoľko navrhované rozvojové plochy sú situované najmä v urbanizovanom území a v poľnohospodárskej krajine. Ak by v procese realizácie zámerov boli zasiahnuté biotopy európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopy národného významu budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Z dôvodu ochrany lesných ekosystémov je potrebné rešpektovať ochranné pásmo lesa. Z hľadiska vplyvov na Územný systém ekologickej stability sa za výrazne pozitívny vplyv strategického dokumentu dá považovať návrh miestneho územného systému ekologickej stability a jeho zahrnutie do regulatívov v jeho záväznej časti. Z dôvodu rizika šírenia invázných druhov rastlín a živočíchov je nevyhnutné rešpektovať zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, z dôrazom na §7a a §7b a vyhlášku MŽP SR 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Vplyv na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Súčasná krajinná štruktúra sa významne nezmení a k zmenám vo výmere plôch dôjde len v rámci sídelnej štruktúry, v jej priamom dotyku. Krajinný ráz a scenéria sa zmenia len minimálne a to vďaka tomu, že nové rozvojové plochy pre bývanie, občiansku a rekreačnú vybavenosť sa prevažne navrhujú v nadväznosti na už existujúce zastavané plochy.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na ochranu krajiny, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti.

Navrhované opatrenia na ochranu súčasného stavu a štruktúry krajiny sú uvedené v kap. C.IV bod A) Krajinno-ekologické opatrenia.

Názor posudzovateľa: Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu, ktorý bude prijateľný za predpokladu realizácie navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných regulatívov ÚPN-O. Rozvojové plochy sa snaží situovať v nadväznosti na zastavané plochy a kompaktne so súčasnou štruktúrou katastrálneho územia. Navrhuje nové plochy pre verejnú zeleň a izolačnú zeleň, ktoré budú pozitívnym prvkom v urbanizovanej krajine.

Vplyv na chránené územia a ochranné pásma [napr. na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislú európsku sústavu chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinne oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Strategický dokument intenzifikuje a reštrukturalizuje už urbanizované zastavané územie a rozširuje zástavbu na príslušné územie. Návrh riešenia zabezpečuje ochranu a funkčnosť všetkých prvkov ÚSES - rešpektuje RÚSES a navrhuje nové prvky MÚSES a ekostabilizačné prvky. Realizáciou navrhovaných ekostabilizačných opatrení sa vytvoria predpoklady pre stabilizáciu krajiny a úpravu jej ekologickej štruktúry. Strategický dokument nenavrhuje žiadne nové chránené územia, ale navrhuje miestny územný systém ekologickej stability, ktorý je potrebné v krajine rešpektovať.

V rámci strategického dokumentu nie sú navrhnuté činnosti, ktoré by negatívne zasahovali a ovplyvňovali ekologicky hodnotné územia, ochranné pásma, resp. územný systém ekologickej stability a nepredpokladá sa negatívny vplyv strategického dokumentu na tieto územia.

Názor posudzovateľa: V navrhovanom území sa chránené územia ani územia Natura 2000 nenachádzajú. Navrhované rozvojové lokality rešpektujú prvky RÚSES. Z hľadiska vplyvov na Územný systém ekologickej stability sa za výrazne pozitívny vplyv strategického dokumentu dá považovať návrh miestneho územného systému ekologickej stability a jeho zahrnutie do regulatívov v jeho záväznej časti.

Vplyv na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Návrh strategického dokumentu nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

Je predpoklad, že v k. ú. obce sa nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť dotknuté navrhovanými činnosťami, ku ktorým sa bude vyjadrovať príslušný orgán ochrany.

Strategický dokument vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva a zapracováva ich do záväznej časti riešenia.

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva sú uvedené záväznej časti strategického dokumentu.

Vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Vzhľadom na to, že takého lokality a náleziská sa v katastri obce nenachádzajú, je hodnotenie vplyvu návrhu územného plánu na ne bezpredmetné.

Iné vplyvy.

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

Názor posudzovateľa: Vplyvy vyplývajúce zo strategického dokumentu za dodržania regulatívov v strategickom dokumente ÚPN-O Bodorová a odporúčaní na dopracovanie F NÁVRH OPATRENÍ A PODMIENOK NA VYLÚČENIE ALEBO ZNÍŽENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU tohto stanoviska, nebudú mať významné negatívne dopady na životné prostredie riešeného územia obce Bodorová.

Územný plán prispieva ku koordinovanému rozvoju obce na všetkých úrovniach a zohľadňuje pri riešení rozvoja obce aktuálne právne predpisy na úseku ochrany zdravia obyvateľstva, ochrany ovzdušia, ochrany vôd, ochrany pred povodňami, ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy, ochrany prírody a krajiny, lesných pozemkov, koncepcie odpadového hospodárstva, pozemných komunikácií, civilnej ochrany obyvateľstva, ochrany pamiatok ako aj príslušné vykonávacie predpisy a príslušné technické normy v jednotlivých oblastiach.

D. POUŽITÉ METÓDY HODNOTENIA A ÚPLNOSŤ VSTUPNÝCH INFORMÁCIÍ

Návrh strategického dokumentu (Návrh územného plánu obce Bodorová) ako i správa o hodnotení strategického dokumentu vychádza z prieskumov a rozborov územia obce a zadania pre územný plán obce a platných právnych predpisov, nadradených dokumentov, a ďalších koncepcií a stratégií viažucich sa k riešenému územiu. Riešitelia strategického dokumentu pracovali s dátami v textovej a grafickej podobe, využívali odborné stanoviská a ďalšie odborné publikácie, informačné zdroje publikované na internete, ako aj právne predpisy a metodické pokyny.

V správe o hodnotení bolo hodnotenie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie vykonané hlavne opisnou formou, a pomocou hodnotenia kritérií predpokladaných vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia. Vplyvy boli slovne vyhodnotené a opísané v jednotlivých podkapitolách. Posúdenie variantného riešenia s nulovým variantom bolo na základe vyhodnotenia vplyvu jednotlivých zložiek ŽP, kde boli vyhodnotené vplyvy na (obyvateľstvo a jeho aktivity, prírodné prostredie a krajinu).

Vstupné informácie

a) Základné zdroje údajov:

- Návrh Územného plánu obce Bodorová

b) Záväzné zdroje údajov:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (MŽP SR, 2001),
- Nadradená územnoplánovacia dokumentácia /Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) ÚPN VÚC Žilinského kraja, v znení zmien a doplnkov.

c) Ostatné zdroje údajov:

- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Turčianske Teplice,
- Stanoviská dotknutých orgánov, odborných organizácií k ÚPN-O Bodorová,
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, schválená Uznesením vlády SR č.148/2014, 26.03.2014
- Platné právne predpisy v oblasti stavebného zákona, zložiek ochrany zdravia, životného prostredia a ochrany prírody a krajiny,

Literárne zdroje a internetové zdroje, ktoré boli využité v procese posudzovania použité:

- ÚPN-VÚC Žilinského kraja, Združenie VÚC Žilina, 1998
- Nariedenie vlády SR č. 223/1998 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN-VÚC Žilinský kraj.
- Územný plán VÚC Žilinského kraja, Zmeny a doplnky, Ing. arch. Kropitz, Ing. arch. Pivarčí, 2005
- Zmeny a doplnky ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN č. 6/2005 Žilinského samosprávneho kraja
- Zmeny a doplnky č. 3 ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN č. 17/2009 Žilinského samosprávneho kraja
- Zmeny a doplnky č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN č. 26/2011 Žilinského samosprávneho kraja
- Zmeny a doplnky č. 5 ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN ŽSK č. 49/2018 Žilinského samosprávneho kraja zo dňa 19.03.2018
- Územný plán sídelného útvaru Turčianske Teplice
- Územný plán obce Mošovce
- Územný plán obce Jazernica
- Prieskumy a rozbor pre územný plán obce Bodorová, Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová a kol., 10/2019
- Krajinno-ekologický plán obce Bodorová, Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová, a kol., 2019
- Prieskumné práce v teréne za účelom zistenia skutočného funkčného využitia plôch, stavebno-technického stavu objektov, kultúrnych a prírodných hodnôt, priestorových pomerov, negatívnych javov, závad a pod.
- Implementácia územných systémov ekologickej stability R-ÚSES okresu Turčianske Teplice (Esprit s.r.o., 2013)
- Projektové dokumentácie čiastkových riešení úsekov miestnych komunikácií.
- Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 - 2020
- Atlas krajiny SR (kol. autorov, 2002)
- Štatistické údaje: Krajská správa ŠÚ SR v Žiline

- Cyklostratégia „Budovanie cyklotrás na území ŽSK“, Ing. arch. Kubina, 02/2014
- Príslušné zákony, vyhlášky a usmernenia týkajúce sa jednotlivých oblastí riešených v návrhu ÚPN – O

Internetové zdroje: www.enviroportal.sk, www.sopsr.sk, www.katasterportal.sk, www.shmu.sk, www.sazp.sk, ďalšie webové stránky rezortných a odborných inštitúcií a organizácií.

E. VARIANTY RIEŠENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Posudzovaný strategický dokument je vypracovaný v jednom variante. Spracovateľ Správy o hodnotení v kapitole C.V pod bodom 2. uvádza dôvod jedného variantu strategického dokumentu.

Návrh strategického dokumentu sa vypracováva v jednom variante (v súlade s § 22 stavebného zákona) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom, t.j. so stavom, v ktorom sa obec nachádza v súčasnosti za predpokladu, že sa návrh strategického dokumentu nebude realizovať.

Nulový variant predstavuje situáciu, že obec nebude mať záväzný dokument pre koordináciu stavebných zámerov a investičných aktivít s tým, že nebude možné systematicky realizovať aj opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a elimináciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie. Výstavba môže postupovať chaoticky, bez riešenia líniových technických infraštruktúr a verejnoprospešných stavieb.

V prípade, že strategický dokument nebude schválený, t.j. bude existovať nulový variant, bude územný rozvoj obce výrazne obmedzený vzhľadom na nutnosť dodržiavania § 11 ods. 2 a § 139a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, podľa ktorého obec je povinná mať územný plán obce ak uskutočňuje rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu alebo umiestňuje verejnoprospešnú stavbu.

Ako vyplýva z porovnania s nulovým variantom, strategický dokument vytvorí podmienky na skvalitnenie životného prostredia, ochranu prírody a krajiny, ochranu zdravia obyvateľstva pred rôznymi negatívnymi vplyvmi, najmä vzhľadom na opatrenia ktoré navrhuje. Významnejším negatívom je len záber pôdy, ktorá však v kontexte Slovenska nepatrí medzi vysoko produkčné a pohybuje sa v nižších hodnotách kvality.

V prípade, že sa strategický dokument schváli, bude rozvoj obce pokračovať v hraniciach prípustných regulatívov, ktoré stanovuje strategický dokument v záväznej časti.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu: Strategický dokument - územný plán obce Bodorová je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Jeho dôležitejším výstupom je grafická a záväzná časť, v ktorej sa schvaľujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Stanovujú sa opatrenia v území, podmienky využívania územia a umiestňovania verejnoprospešných stavieb. Odporúčam prijatie navrhovaného strategického dokumentu v navrhovanom realizačnom variante pri zohľadnení navrhovaných opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie predpokladaných negatívnych vplyvov, s odporúčenými úpravami, ktoré vyplynuli zo stanovísk k správe o hodnotení navrhovaného strategického dokumentu.

F. NÁVRH OPATRENÍ A PODMIENOK NA VYLÚČENIE ALEBO ZNÍŽENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

F1. Ako spracovateľ odborného posudku (posudzovateľ) navrhujem doplniť opatrenia na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, ktoré v navrhovanom strategickom dokumente absentujú.

- a) vo výkrese č.6 strategického dokumentu (ÚPN O Bodorová) „Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde“ premiestniť v legende: hranicu BPEJ/kód BPEJ/skupina BPEJ/kód BPEJ – osobitne chránená PP z návrhu do stavu.
- b) v návrhu ÚPN-O sú zapracované ochranné pásma, ktoré je potrebné rešpektovať ako limitujúci faktor pre rozvoj niektorých foriem územia. Odporúča sa v zmysle platnej legislatívy v záväznej časti presne definovať, v ktorých ochranných pásmach a za akých podmienok je možná výstavba obytných budov.
- c) všeobecné odporúčania na doplnenie regulatívov v záväznej časti:
 - v prípade splnenia limitov (v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov) pre konkrétne rozvojové projekty v obci realizovať posudzovanie vplyvov na životné prostredie v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie tak, aby bola dodržaná optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie,
 - limitovať urbanizáciu či výstavbu plotov a iných migračných bariér v strategickom dokumente (ÚPN-O Bodorová), pre udržanie migračnej priepustnosti veľkých stavovcov daného územia. Realizovať vhodné technické opatrenia pre zlepšenie prechodu zveri cez cestu II. triedy a III. triedy (napr. umiestniť dopravné značenie upozorňujúce vodičov na možnú prítomnosť živočíchov popri cestách).
 - projekty výsadby drevinovej vegetácie mimo zastavené územie realizovať primárne výsadbou pôvodných, domácich, miestne sa vyskytujúcich a stanovištným podmienkam vyhovujúcich druhov drevín a vytvárať podmienky pre uplatnenie dokumentu „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy,
 - rešpektovať existujúcu verejnú zeleň, najmä vzrastlé dreviny v zastavanom území obce,
 - pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné proti hlukové opatrenia,
 - preferovať pri realizácii urbanistického rozvoja v existujúcom a navrhovanom urbanizovanom území opatrenia na zníženie svetelného znečistenia a nevytvárať nadmerný svetelné znečistenie,
 - v prípade likvidácie azbestocementových materiálov zo stavieb (rodinné domy, hospodárske budovy a iné objekty) je potrebné túto likvidáciu zabezpečiť prostredníctvom oprávnenej organizácie (§ 41 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
 - vylúčiť v brehových porastoch vodného toku Dolinka stavby a oplotenie a ponechať dostatočný priestor na meandrovanie vodného toku
 - vytvoriť podmienky pre monitorovanie výskytu invázných druhov, zabrániť ich rozširovaniu.

F2. Opatrenia vyplývajúce so stanovisk dotknutých orgánov a verejného prerokovania

Opatrenia (pripomienky) vydané k strategickému dokumentu od dotknutých orgánov v rámci prerokovania správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie je potrebné primerane zohľadniť v dopracovaní strategického dokumentu:

- a) upraviť niektoré pojmy v strategickom dokumente podľa stanoviska Dopravného úradu,
- b) na základe stanoviska OÚ Žilina, odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií požiadať o stanovisko v ďalšej fáze schvaľovania strategického dokumentu OÚ Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.

F3 Navrhované opatrenia, relevantných z hľadiska životného prostredia, zachovania kultúrno-historických hodnôt a zdravia obyvateľstva, ktoré sú súčasťou záväzných regulatívov Návrhu ÚPN-O.

Ďalšie opatrenia na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov a kompenzáciu vplyvov činnosti a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov navrhovaného Územného plánu obce Bodorová. Z pohľadu posúdenia územného plánu obce a jeho vplyvov na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za primerané a ich dodržaním je predpoklad, že nedôjde k zásadnému poškodeniu životného prostredia a zdravia obyvateľov za dodržania uvádzaných záväzných regulatívov.

Zásady a záväzné regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene.

Zásady zachovania kultúrnohistorických hodnôt

- rešpektovať platný zákon o ochrane pamiatkového fondu,
- rešpektovať evidované archeologické náleziská,
- pri územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, ap.) je nevyhnutné, aby bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia; v opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu,
- pri zemných prácach v rámci stavebnej činnosti môže dôjsť k narušeniu doteraz neznámej archeologickej lokality a zisteniu ďalších archeologických nálezov; z toho dôvodu je povinnosťou investora prípadný archeologický nález ohlásiť podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku Krajskému pamiatkovému úradu,
- v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických, počas doby stavby, musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález KPÚ; do doby obhliadky KPÚ je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchran nálezov, najmä ho zabezpečiť proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ; archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí len oprávnená osoba metódami archeologického výskumu,
- v historickom jadre obce a jej dvoch miestnych častiach je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov - vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov, pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie

podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy,

- rešpektovať a zachovať pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a dokumentujú historický vývoj obce; na ich ochranu navrhujeme vytvoriť Evidenciu pamätihodností obce a navrhujeme do nej zaradiť:
 - 1) historická budova hasičskej zbrojnice,
 - 2) historická zemianska kúria Štefana Kevického v Keviciach

Zásady ochrany prírody a tvorby krajiny

- pri hospodárskej a rekreačnej činnosti rešpektovať platný zákon o ochrane prírody a krajiny,
- rešpektovať prvky Územného systému ekologickej stability (ÚSES) z aktuálneho ÚPN VÚC Žilinského kraja a prvky aktuálneho regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Turčianske Teplice:
 - 1) Biokoridor regionálneho významu *RBk5 Mošovce – Stráž – Moškovec – Dielnice a Mošovce – Kevice – Markovice – Laclavá – Polerieka*
 - 2) Biokoridor regionálneho významu *RBk6 Kurací vršok – Vlčanová – Bodorová – Čepčinský háj - Piešť*
- rešpektovať navrhované prvky miestneho významu (MÚSES) v súlade s výkresom č.2 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami, výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability:

A) Navrhované biocentrá miestneho významu:

- 1) Biocentrum miestneho významu MBc1 Kevické háje,

B) Navrhované biokoridory miestneho významu:

- 1) Biokoridor miestneho významu MBk1 (terestricko-hydrický),
- 2) Biokoridor miestneho významu MBk2 (terestricko-hydrický),
- 3) Biokoridor miestneho významu MBk3 (terestricko-hydrický),
- 4) Biokoridor miestneho významu MBk4 (terestrický),
- 5) Biokoridor miestneho významu MBk5 (terestrický),
- 6) Biokoridor miestneho významu MBk6 (terestrický),
- 7) Biokoridor miestneho významu MBk7 (terestrický),

C) Navrhované interakčné prvky (IP) miestneho významu:

- 1) Interakčný prvok IP1: vodný tok, ktorý do riešeného územia zasahuje len sčasti, má pomerne zachované brehové porasty s prevládajúcou vrúbou krehkou a je útočiskom prírodoochranné významných stavovcov; v RÚSES okresu Turčianske Teplice je zaradený medzi genofondové lokality,
- 2) Interakčný prvok IP2: skupinka stromov v poli v severnej časti riešeného územia. Skupinka poskytuje vhodný biotop alebo útočisko viacerým druhom živočíchov a je jedným z mála fragmentov drevinovej vegetácie vo výrazne odlesnenej poľnohospodárskej krajine,
- 3) Interakčný prvok IP3: lúčno-mokradňový biotop uprostred ornej pôdy. Jedná sa o kosený TTP, na ktorom sa nachádzajú aj periodicky zamokrené časti porastené mokradňovými spoločenstvami; IP zvyšuje biodiverzitu územia chudobného na lúčne a mokradňové biotopy a vytvára životný priestor pre celú škálu organizmov viazaných na tento typ biotopov; do navrhovanej plochy IP kvôli prepojeniu s ostatnými prvkami MÚSES, homogenosti plochy ako aj vlhkostnému charakteru pôdy v širšom okolí aktuálne neobrábanej plochy začleňujeme aj časť v súčasnosti intenzívne obhospodarovanej plochy; navrhujeme ho prepojiť biokoridorom MBk5 a MBc1,
- 4) Interakčný prvok IP4: skupinka drevín v poli.; druhovým zložením nadväzuje na blízke brehové porasty Dolinky, je však od nich oddelená pásom ornej pôdy; poskytuje

- vhodné životné podmienky a útočisko pre viacero druhov organizmov; ideálne by bolo prepojiť ju stanovištne vhodnými prirodzenými drevinami s MBk1,
- 5) Interakčný prvok IP5: navrhovaný nový interakčný prvok – medza medzi blokmi ornej pôdy; v "mŕtvej" krajine tvorenej monokultúrami na veľkoblokovej ornej pôde tvoria medze útočiská pre živé organizmy; medza by mala byť vytvorená výsadbou pásu drevín, širokého najmenej 5 metrov; má mať charakter neobhospodarovaného alebo iba extenzívne obhospodarovaného (občasné kosenie častí bez drevín) minimálne 5 metrov širokého pásu vegetácie porasteného krovínami a líniou stromov; medza je biokoridorom MbK6 spojená s biocentrom MBk1,
 - 6) Interakčný prvok IP6: mokradný biotop v susedstve bezmenného prítoku Dolinky, čím je priamo napojený na biokoridor MBk3; vzhľadom na vzácnosť takéhoto typu biotopov v riešenom území si zasluhuje pozornosť ako výnimočný fragment vzácnnej mokradnej vegetácie, významne prispieva k zvýšeniu biodiverzity, ktorý poskytuje životný priestor pre viacero druhov organizmov; na biotope z veľkej časti badať prienik poľných burín a iných ruderalných druhov, preto potrebuje vhodný menežment, aby nedošlo k jeho úplnej degradácii,
 - 7) Interakčný prvok IP7: lúčny biotop, jedná sa o obhospodarované TTP; keďže zachovalých lúčnych spoločenstiev sa v riešenom území vyskytuje len veľmi málo, významne prispievajú k zvýšeniu biodiverzity a sú refúgiom pre organizmy viazané na tento typ spoločenstiev,
 - 8) Interakčný prvok IP8: TTP v bezprostrednom susedstve vodného toku Dolinky z jednej a intravilánu z druhej strany; ide sa o podmáčanú kosenú lúku; patrí k vzácnym typom biotopov, poskytujúcim životný priestor viacerým vzácnym druhom organizmov; v katastri obce sú spoločenstvá, ktoré tu rastú, výnimočné, čím zvyšuje pomerne chudobnú biodiverzitu územia,
 - 9) Interakčný prvok IP9: lúčny biotop, jedná sa o obhospodarované TTP s relatívne zachovalou mozaikou lúčnych spoločenstiev s pomerne pestrým druhovým zložením; vzhľadom na blízky vodný tok je plocha sčasti periodicky podmáčaná, čo ovplyvňuje aj vegetáciu v daných častiach; keďže zachovalých lúčnych spoločenstiev sa v riešenom území vyskytuje len veľmi málo, významne prispievajú k zvýšeniu biodiverzity a sú refúgiom pre organizmy viazané na tento typ spoločenstiev.
- rešpektovať navrhované ekostabilizačné prvky (EP):
 - 1) EP1, EP2, EP3, EP4, EP5, EP6 – aleje stromov pozdĺž ciest
 - 2) EP7=PO 01 – zasakovací pás ako protipovodňové opatrenie proti vodnej erózii,
 - rešpektovať existujúce genofondové lokality (GL):
 - 1) GL č.24 – Kevické háje,
 - 2) GL č.34 – Dolinka (Závodie),
 - 3) GL č.105 – Blatá - Trstne,
 - zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj,
 - rešpektovať lokality so záujmami ochrany prírody, nevytvárať v nich také antropogénne aktivity, ktoré by viedli, či už z hľadiska krátkodobého ako aj dlhodobého k ich narušeniu, poškodeniu, strate funkčnosti a predmetu ochrany
 - zachovať a dotvoriť zeleň v poľnohospodárskej krajine a výrobných areáloch,
 - doplniť navrhovanú sídelnú zeleň ako prvok prepájajúci zeleň okolitej krajiny cez ekostabilizačné prvky s vnútornou zeleňou sídla ako "zelenú kostru" územia,
 - likvidovať porasty invázivných druhov a nezakladať nové porasty nepôvodných drevín,
 - pri stavebných konaniach neumiestňovať stavby do blízkosti tokov, ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov,
 - v z. ú. obce tam, kde je to možné, realizovať výsadbu brehových porastov (aspoň línií) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením,

- zabezpečiť ochranu najmä starších listnatých drevín, dotvárajúcich typický ráz sídel, pri nových výsadbách preferovať listnaté dreviny stanovištne aj habituálne vhodnejšie do priestoru vidieckych sídiel,
- doplniť a skvalitniť sídelnú vegetáciu, uplatňovať biologicky aj esteticky pôsobivé prvky v stvárnení sídiel s cieľom zvýšenia ich celkovej atraktivity a funkčnosti,
- rekultivovať plochy, ktoré sú devastované drobnými skládkami odpadov.

Zásady a záväzné regulatívy starostlivosti o životné prostredie a krajinno-ekologické opatrenia

Starostlivosť o životné prostredie

- rešpektovať opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, a jej aktualizácie:

1) Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav

- koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
- vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
- zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,
- zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,
- zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
- zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
- podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
- zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.

2) Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
- zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchríc a silných vetrov.

3) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
- zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
- minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej odpadovej vody,

- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
- zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej“ vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

4) Opatrenia proti častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
- zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,
- zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
- diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
- zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.
- na zlepšenie kvality ovzdušia je potrebné:
 - rešpektovať všetky legislatívne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia,
 - podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov,
 - komunikácie na území obce riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
 - zabezpečiť kropenie ciest a vysušených depónií vyťaženého materiálu z hľadiska ochrany ovzdušia a vplyvu na zdravie obyvateľstva najmä v období zvlášť nepriaznivých podmienok (suchých a teplých dní),
 - v existujúcich a navrhovaných prevádzkach výroby (areál výroby a služieb) neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
 - v riešenom území, vo väzbe na obytné územie, nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
 - pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.
- pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd je potrebné :
 - rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu z platného zákona o vodách,
 - vybudovať splaškovú kanalizáciu,
 - voliť vhodné formy obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov – orba po vrstevnici a pod.,
 - likvidovať všetky skládky komunálneho a stavebného odpadu v k.ú.,
 - realizovať protihavarijné systémy na zabránenie úniku škodlivých látok, monitorovať kvalitu vôd v lokalitách prevádzok s látkami škodiacimi vodám,
 - obmedziť plošné znečistenie t.j. vykonať opatrenia na znižovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovať hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov,
 - sanovať plochy postihnuté prehánaním hospodárskych zvierat,
 - požadovať, aby drobní chovatelia mali zriadené nepresakujúce hnojiská.
- zabezpečiť pravidelnú údržbu a čistenie korýt vodných tokov v obci,
- na území pobrežných pozemkov vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipuláciou s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,

- nakladanie s odpadmi :
 - rešpektovať platné zákony a vyhlášky o odpadoch
 - pri nakladaní s odpadom rešpektovať aktuálne platný Program odpadového hospodárstva Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja a všeobecne záväzného nariadenia obce o odpadoch,
 - dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvážaného na skládky,
- rešpektovať navrhované plochy verejnej a izolačnej zelene.

Odporúčané aktivity v krajine a navrhované krajinnoekologické opatrenia

- **Opatrenia na ochranu súčasného stavu a štruktúry krajiny:**
 - zachovať funkcie lesa a zachovávať pôvodné druhové zloženie lesov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie.
 - udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu – okrajov lesa, maloblokovej ornej pôdy, lúk, pasienkov, krovín a nelesnej drevinnej vegetácie,
 - obnoviť obhospodarovanie (kosenie, pasenie) na trávnych porastoch, zabrániť zarastaniu drevinami,
 - ponechať v mozaike maloblokovej pôdy a trvalých trávnatých porastoch (TTP) dostatočný počet solitérnych a dutinových stromov,
 - podporovať citlivú intenzitu pastvy,
 - vylúčiť výruby v brehových porastoch a vodné toky ponechať na prirodzenú sukcesiu,
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov a zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nive tokov (prehlbovanie koryta, regulovanie toku, odvodňovanie nivy),
 - systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín, zamedziť ich šíreniu nasledovne: zamedzením vzniku čiernych skládok organického odpadu zo záhrad, umiestnených hlavne v okolí ciest a potokov, asanáciou všetkých nepovolených skládok najmä stavebného odpadu,
 - vysadiť aleje v okolí poľných ciest a remízky v poliach,
 - nadviazať na krajinnoekologický plán krajinný (realizačný) projekt.
- **Opatrenia na ochranu prvkov ÚSES:**
 - pokračovať v obhospodarovaní trávnatých plôch (kosenie, pasenie), zabrániť zarastaniu drevinami,
 - trávnaté plochy kosiť postupne po malých plochách v neskorších termínoch po dozretí väčšiny lúčnych bylín (druhá polovica júna),
 - udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu – mozaiku trávnatých plôch, krovín a vyšších drevín,
 - zaistiť, aby intenzita pastvy nemala negatívne dôsledky na biodiverzitu, kosbu realizovať od stredu k okraju kosených plôch,
 - odstraňovať z plôch pokosenú biomasu,
 - neaplikovať pesticídy a insekticídy, chemické hnojivá, ani nevylievať močovku na plochách vyčlenených ako prvky ÚSES, ani v ich bezprostrednom okolí,
 - v lesných prvkoch ÚSES zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy, selektívne odstraňovať nepôvodné porasty,
 - vylúčiť stavebné a iné technické zásahy, obmedziť oplocovanie pozemkov,
 - úpravy brehov a zásahy do porastov, ktoré by mali za následok zničenie alebo poškodenie mokradových biotopov, konzultovať so ŠOP SR a orgánom ochrany prírody,
 - je potrebné zabezpečiť ochranu a vhodný manažment týchto prvkov ÚSES, aby nezanikli podporovať vznik nových navrhnutých prvkov,
 - vysokobylinné mokradné spoločenstvá pokosiť raz za 3-5 rokov,
 - zlikvidovať nelegálne skládky odpadov,

- na miestach výskytu hodnotných biotopov ponechávať dostatočné množstvá starých porastov a solitérnych drevín, stojace a ležiace mŕtve drevo, zachovať staré stromy napr. v brehových porastoch,
- z bylinných spoločenstiev na plochách, ktoré sú definované ako lúčny/bylinný porast pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny. Naopak neodstraňovať ich z plôch, kde majú rásť dreviny (s výnimkou inváznych druhov, vrátane agátu).
- zachovať súčasné brehové porasty. Nezasahovať nevhodným spôsobom do toku. Na miestach, kde sa okolo toku nevyskytujú dreviny, podporovať ich rozšírenie prípadne dosadiť druhy prirodzené pre danú oblasť,
- nevysádzať invázne druhy rastlín a stromov. Pri výsadbe v extraviláne používať len stanovištne pôvodné druhy,
- zabrániť akýmkoľvek opatreniam, ktoré by viedli k negatívnym zmenám hydrologického režimu ako i chemizmu vody a pôdy na mokradných lokalitách.
- monitorovať a odstraňovať invázne druhy rastlín, nevysádzať invázne druhy.
- **Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability lesnej krajiny**
 - zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy, podporovať obnovu prirodzeného druhového zloženia lesov,
 - ponechávať dostatočné množstvo starých porastov, stromov s dutinami, stojace i ležiace mŕtve drevo
 - nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu a bylinné poschodie,
 - rekultivovať lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby a nepokračovať v ďalšej fragmentácii lesných ekosystémov, napr. výstavbou lesných ciest, holorubným spôsobom ťažby a pod.,
 - mechanicky nerozrušovať/nevysušovať pramenné lokality
 - zvýšiť zastúpenie nelesnej drevinovej vegetácie pozdĺž vodných tokov, alej v okolí poľných ciest, remízok v poliach, najmä ich zvýšenou ochranou proti nelegálnym výrubom, zasypávaním odpadu, vypaľovaním a pod,
 - rešpektovať vzrastlú mimo lesnú zeleň v poľnohospodárskej krajine.
- **Opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy**
 - pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívannej plochy, schopnej zachytávať nepriaznivé vplyvy z okolitých, hlavne intenzívne využívaných plôch (napr. splachy agrochemikálií z polí), udržanie laterálnej konektivity voči priľahlým nívnym ekosystémom a iné,
 - zachovať a vysadiť pásy medzí, remízok a vetrolamov, ktoré chránia pôdu pred nadmerným vysušaním a odnosom vrchnej časti pôdneho horizontu, zároveň sú stanovištom pre prirodzených predátorov živiacich sa škodcami na kultúrnych plodinách,
 - podporovať maloblokové hospodárenie a medze medzi poličkami s výskytom krovín a solitérnych stromov,
 - zabezpečiť rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk,
 - dlhodobo nevyužívané lúky, ktorým hrozí zarastanie drevinami aspoň raz za rok v jesennom období prekosiť alebo mulčovať, aplikovať mulčovanie len v nutných prípadoch, pretože vedie k zmenám v obsahu najmä dusíka, a následnému prenikaniu burinových a inváznych druhov,
 - zamedziť orbám až po hranicu vodných tokov či orbe po spádnici (zabrániť erózii a odnosu pôdy vodným tokom a pod.).
 - vytvoriť/obnoviť štruktúry krajiny spomaľujúce znos a odtok vody z priestoru a usmerňujúce aj hospodárske využívanie plôch (spôsob obhospodarovania), napr. zasakovacie pásy/plochy a iné prvky tzv. zelenej infraštruktúry doplniť do intenzívnych veľkoblokových obrábaných plôch.
- **Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch**
 - zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat do vodných tokov,

- nezasahovať ťažkou mechanizáciou a neobhospodarovať bezprostredné okolie vodných plôch, pretože mokrade sú veľmi citlivé na vplyvy erózie a znečisťovanie, umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- zabrániť vypúšťaniu močovky v tesnej blízkosti vodných tokov,
- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov, zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nive (prehlbovanie koryta, regulovanie toku, odvodňovanie nivy),
- systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- zachovať alebo obnoviť prirodzené meandrovanie tokov a dostatočnej šírky ochranných zón pre pohyb koryta,
- nevyužívať ornú pôdu v min. šírke 10 m od brehu koryta na pestovanie plodín,
- revitalizovať vodné toky na ekologických princípoch s vytváraním podmienok pre rast pobrežnej vegetácie, vylúčiť výrubu v brehových porastoch. Úseky s relatívne dobrou kvalitou brehových porastov navrhujeme nechať v súčasnom stave
- pri obnove brehových porastov výhradne používať pôvodné biotopovo vhodné druhy.
- **Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny**
 - zamedzovať fragmentácii lesných porastov: napr. nebudovať nové lesné cesty, neaplikovať holorubný spôsob ťažby,
 - zachovať štruktúry ekotónu les/bezlesie ako dôležitého ekostabilizačného prvku v krajine,
 - v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
 - vo výsadbe smerom von od zastavaného územia využiť druhové zloženie drevín bližšie k pôvodnej drevinovej skladbe,
 - rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporovať pasienkárstvo,
 - odstraňovať stresové faktory, environmentálne stopy a disturbance z okolia jedinečných krajinných prvkov,
 - navrhované investície v katastri obce zosúladiť s krajinným rázom podhorskej krajiny a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu lesných ekosystémov zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.
- **Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva**
 - zabezpečiť odkanalizovanie obce,
 - zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím,
 - zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu,
 - vytvárať podmienky pre kompostovanie,
 - minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na ŽP výsadením izolačnej zelene,
 - zmierňovať negatívne vplyvy cestnej dopravy v osídlenej časti obce výsadbou vetrolamov a stromoradií stanovištne pôvodnými drevinami,
 - obyvatelia nemajú dostatok oddychových zón, sú vystavení zvýšenej hlučnosti a prachu a počas horúcich dní aj slnečnej páľave,
 - v čo najväčšej miere podporovať v krajine výsadbu pôvodných drevín, ktoré okrem estetickú funkcie napríklad chránia pôdu pred eróziou, pozitívne ovplyvňujú čistotu ovzdušia, zlepšujú mikroklimu, zadržiavajú vodu v krajine, porasty drevín redukujú hlučnosť a prašnosť (napr. líniové porasty drevín popri ceste a pod.); súvislé brehovú porasty spevňujú svojimi koreňmi breh vodného toku a zatienením znižujú výpar,
 - podporovať na viacerých miestach vznik prechádzkovo/oddychových zón s lavičkami a podobne.

- **Opatrenia na ochranu navrhovaných prvkov miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES):**

1) MBc1:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- Akékoľvek lesohospodárske zásahy zamerať predovšetkým na podporu prirodzených, stanovištne vhodných drevín a vyhnúť sa vzniku holín väčších ako 0,5 ha tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Vzhľadom na to, že sa jedná o lesný porast v kategórii hospodárskych lesov s plánovanou rekonštrukciou prostredníctvom maloplošného holorubu, z plánovanej umelej obnovy je potrebné úplne vylúčiť smrek, výrazne obmedziť borovicu a smrekovec a posilniť zastúpenie buka s prímiesou duba zimného a letného a cenných listnáčov (javory, lipa, brest), chýbajúce pôvodné dreviny je vhodné doplniť podsadbou v predstihu v rámci prípravy na obnovnú ťažbu. Ťažbu materského porastu zamerať namiesto plánovaného holorubu na skupinovú alebo hlúčikovú formu a postupné uvoľňovanie podsadených chýbajúcich drevín.
- Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti, podkôrnym hmyzom napadnuté jedince, ktoré ešte môžu predstavovať riziko šírenia škodcu (tzv. aktívne chrobačiare).
- Z mladších častí lesného porastu postupne výchovou odstraňovať smrek, znižovať zastúpenie borovice a podporovať listnaté dreviny – neskôr, v preriedených častiach, podsadba alebo výsev buka a duba.
- V mokradnom biotope zachovať drevinové zloženie bez zásahu, s výnimkou odstraňovania agátu (pri jeho odstraňovaní dbať na to, aby sa nepoškodili ostatné dreviny na lokalite).
- Neuskutočňovať také zásahy, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť vodný režim mokradnej časti biocentra.
- Lúčnu časť biocentra odporúčame extenzívne obhospodarovať. To znamená kosiť jeden až dvakrát ročne. Ideálne je doplniť príležitostnou extenzívnou pastvou.
- Ideálne je sušenie sena na mieste, aby ho mohli opustiť živočíchy, ktoré na ňom ostali.
- Odstrániť invázne druhy rastlín. V súčasnosti sa na cintoríne vyskytuje pohánkovec, na ktorý sa pre jeho schopnosť invázneho šírenia vzťahuje pre majiteľa pozemku aj povinnosť zo zákona likvidovať tento druh a zabrániť jeho zavlečeniu na ďalšie lokality. V lesnej časti sme zaznamenali agát biely, ktorý sa tiež invázne šíri. Odporúčame likvidáciu oboch druhov konzultovať s pracovníkmi ŠOP SR, aby sa predišlo ich nežiaducemu ďalšiemu šíreniu.
- Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho) v budúcnosti, intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky..
- Neumiestňovať ďalšie stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

2) MBk1:

- Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom jeho koryta, vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.) alebo by viedol k eutrofizácii lokality.
- Väčšie súvislejšie plochy mokradnej vysokobylinnej vegetácie je vhodné raz za 3-5 rokov pokosiť, burinné druhy je vhodné vykašať častejšie (niekoľkokrát do roka)
- Nezasahovať do brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), podporovať šírenie pôvodných drevín

brehového porastu do častí bez drevín. V častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín a kde chýba pas drevín lemujúci brehy vodného toku je vhodné dosadiť stanovištne vhodné dreviny (napr. vrbu krehkú, jelšu lepkavú, jaseň štíhly, čremcha obyčajná, javor horský).

- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov (vrátane agátu a aktuálne prítomného pohánkovca japonského, u ktorého pre majiteľa pozemku platí povinnosť zo zákona likvidovať tento druh a zabrániť jeho zavlečeniu na ďalšie lokality).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Zabrániť vylievaniu močovky v blízkosti vodného toku, rovnako pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- V niektorých úsekoch sa pole nachádza v bezprostrednej blízkosti vodného toku. Následkom obhospodarovania ornej pôdy, vrátane pohybu mechanizmov, dochádza postupne k oslabovaniu brehu a zvýšenej erózii. Bolo by vhodné udržať odstup minimálne 5m od brehu vodného toku a zároveň podporiť šírenie prirodzenej drevinovej vegetácie pozdĺž toku, ktorá by spevnila pôdu v oslabených častiach brehu.

3) MBk2:

- Silne zmenené časti koryta potoka revitalizovať a vylúčiť akékoľvek ďalšie zásahy, ktoré by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenili charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné opltenie a pod.) alebo by viedli k eutrofizácii lokality.
- Zachovať existujúce dreviny prirodzené pre daný biotop (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), podporovať šírenie pôvodných drevín do častí bez drevín, v častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín dosadiť stanovištne vhodné dreviny (okolo toku napr. vrbu krehkú, jelšu lepkavú, jaseň štíhly, čremcha obyčajná, javor horský) s perspektívou rozšírenia brehového porastu pozdĺž toku až po MBk1. V častiach vzdialenejších od vodného toku (medze) vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých stromov (duby, lipy, javory, bresty, plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška...) a pôvodné druhy krovín (baza čierna, hloh, ruža šípová, trnka...), ideálne využiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín.
- Príbrežný pás mokradnej vysokobylinnej vegetácie raz za 3-5 rokov pokosiť, burinné druhy je vhodné vykášať častejšie (niekoľkokrát do roka) a postupne potlačiť ich výskyt za účelom rozšírenia prirodzených spoločenstiev.
- Odstraňovať invázne druhy (vrátane agátu) a potláčať ich prípadný výskyt.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 5 m od biokoridoru.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívnemu vplyvu na ekosystémy a prieniku chemikálií do vodného toku.
- Pri akejkoľvek rekonštrukcii alebo úprave cestnej komunikácie vedúcej do časti Kevice dbať na také riešenia, ktoré zlepšia, alebo aspoň nezhoršia priechodnosť stretu biokoridoru s cestou pre živočíchy viazané na vodu.

4) MBk3:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné opltenie a pod.) alebo by viedol k eutrofizácii lokality.

- Nezasahovať do brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu, v častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín je možné dosadiť stanovištne vhodné dreviny (napr. vrbu krehkú, jelšu lepkavú, jaseň štíhly, čremcha obyčajná, javor horský)
- Príbrežný pás mokradnej vysokobylinnej vegetácie raz za 3-5 rokov pokosiť. Ak sa vyskytnú ruderálne druhy je vhodné vykášať častejšie (niekoľkokrát do roka), aby nevytláčali prirodzené spoločenstvá.
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov (vrátane agátu)
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívnemu vplyvu na ekosystémy a prieniku chemikálií do vodného toku.

5) MBk4:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (duby, lipy, javory, bresty, plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka...), ideálne využiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

6) MBK5:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (duby, lipy, javory, bresty, plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka...), ideálne využiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

7) MBk6:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (duby, lipy, javory, bresty, plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy

krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka...), ideálne využiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín.

- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžíňanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

8) MBk7

- Radová výsadba aleje stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s prevahou listnatých drevín (duby, lipy, javory, bresty, plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka...), ideálne využiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžíňanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov. Odstraňovať ruderalne druhy.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

9) IP1:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil vodný režim lokality alebo charakter toku
- Nezasahovať do porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín, v častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín je možné dosadiť stanovištne vhodné dreviny (napr. vrbu krehkú, jelšu lepkavú, jaseň štíhly...).
- Burinné druhy niekoľkokrát do roka vykásať a postupne potlačiť ich výskyt za účelom rozšírenia prirodzených spoločenstiev. Potom postačí kosiť len sporadicky, raz za 3-5 rokov.
- Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry min. do vzdialenosti 10 m od interakčného prvku.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívnemu vplyvu na ekosystémy a prieniku chemikálií do vodného toku.

10) IP2:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- Maximálne podporovať stanovištne vhodné pôvodné dreviny, v prípade potreby aj umelou obnovou.
- Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu).

11) IP3:

- Lúčnu časť biocentra odporúčame naďalej kosiť, pričom by malo ísť o extenzívny spôsob hospodárenia to znamená kosiť jeden až dvakrát ročne. Ideálne je doplniť príležitostnou extenzívnou pastvou.
- Ideálne je sušenie sena na mieste, kde ho môžu opustiť prežívajúce živočíchy.
- Doteraz obhospodarovanú časť výsevom prirodzenej trávnej zmesi a ďalším kosením zmeniť na trávny porast a obhospodarováť ho obdobne ako zvyšok IP.
- Mokradnú vysokobylinnú vegetáciu postačí kosiť raz za 3-5 rokov.
- V prípade, že sa na ploche vyskytnú invázne druhy, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu. Rovnako odstraňovať aj ruderalne druhy.
- Po obvode IP je možné príp. ponechať v línii nálet pôvodných drevín (invázne druhy, vrátane agáta, odstraňovať).

12) IP4:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov. Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu, prípadne dosadiť stanovištne vhodné dreviny a postupne prepojiť MIP s MBk1.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých minimálne 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu).
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívnemu vplyvu na živé organizmy.

13) IP5:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých stromov (duby, lipy, javory, bresty, plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška...) a pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šíповá, trnka...), ideálne využiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov. Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov.

14) IP6:

- Odstraňovať náletové dreviny, aby si plocha zachovala terajší charakter a nezarástla. To znamená extenzívne kosiť raz za 3-5 rokov, miesta porastené ruderalnou vegetáciou vykásať pravidelne jeden až dvakrát ročne, aby sa zabránilo jej rozšíreniu na úkor mokradných druhov.
- V prípade, že sa na ploche vyskytnú invázne druhy, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu. Rovnako vykásať ruderalnú vegetáciu, aby nedošlo k degradácii biotopu.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívnemu vplyvu na živé organizmy.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

15) IP7:

- Plochu naďalej kosiť, extenzívne - to znamená kosiť jeden až dvakrát ročne. Ideálne je doplniť príležitostnou extenzívnou pastvou.
- Ideálne je sušenie sena na mieste, aby ho mohli opustiť živočíchy, ktoré na ňom ostali.
- Odstraňovať prirodzený nálet, ak by sa na ploche vyskytol.
- Monitorovať prípadný výskyt inváznych druhov, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- Vylúčiť aplikáciu močovky alebo iných biologických odpadov, spôsobujúcich eutrofizáciu lokality a degradáciu spoločenstiev.

16) IP8:

- Naďalej kosiť, odporúčame extenzívne kosenie jeden až dvakrát ročne. Ideálne je sušenie sena na mieste, kde ho môžu opustiť prežívajúce živočíchy.
- Odstraňovať náletové dreviny, aby si plocha zachovala terajší charakter a nezarástla.
- V prípade, že sa na ploche vyskytnú invázne druhy (prípadne ruderalne druhy), odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu (v súčasnosti hrozí šírenie invázneho pohánkovca japonského, ktorý sa vyskytuje na druhom brehu toku).
- Zamedziť tvorbe skládok odpadu.
- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil vodný alebo živinový režim lokality (odvodenie, zhutnenie pôdy, aplikácia močovky, skládkovanie biologických odpadov a pod.).

17) IP9:

- Plochu naďalej kosiť, extenzívne - to znamená kosiť jeden až dvakrát ročne.
- Ideálne je sušenie sena na mieste, aby ho mohli opustiť živočíchy, ktoré na ňom ostali.
- Odstraňovať prirodzený nálet, ak by sa na ploche vyskytol.
- Monitorovať prípadný výskyt inváznych druhov, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- Vylúčiť aplikáciu močovky alebo iných biologických odpadov, spôsobujúcich eutrofizáciu lokality a degradáciu spoločenstiev.
- Zabrániť akýmkoľvek opatreniam, ktoré by viedli k zmenám hydrologického režimu na lokalite, vedúcim k vysušaniu lokality.

• **Opatrenia voči šíreniu ruderalnej vegetácie a invazívnych druhov**

- Primeraným menežmentovými opatreniami potláčať ruderalnu vegetáciu - extenzívne kosenie; citlivá pastva; v prípade úzkych pásov popri poliach, cestách, ako i vodných tokoch výsadba prirodzených druhov drevín.
- Podporiť vývoj druhovo pestrých lúčnych, či mokradných bylinných spoločenstiev.
- V katastri obce doplniť chýbajúce porasty nelesnej drevinovej vegetácie.
- Vytvoriť mozaiky polí s medzami a remízkami, pestrých lúčnych a poľných spoločenstiev a plôšok nelesnej drevinovej vegetácie.

• **Opatrenia voči šíreniu invazívnych druhov**

- Dôsledne dodržiavať platnú legislatívu o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov (v súčasnosti zákon č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).
- Rešpektovať platnú vyhlášku MŽP SR (v súčasnosti vyhláška č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny).
- Dôsledne dodržiavať povinnosť vlastníka (správcu, užívateľa) pozemku za podmienok stanovených ministerstvom tieto invázne taxóny odstraňovať a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov.
- Pred likvidáciou všetkých inváznych druhov je potrebné skontaktovať sa so Štátnou ochranou prírody SR, z dôvodu prekonzultovania efektívneho spôsobu ich odstraňovania.

- **Ekostabilizačné prvky (EP) - návrh opatrení**

- 1) EP1-EP6 Aleje stromov pozdĺž ciest - návrh opatrení

- výsadba línie stromov s cieľovým rozstupom 8 – 12 m, tam, kde je to možné, po oboch stranách cesty; vylúčiť nepôvodné dreviny a použiť pôvodné a stanovištne vhodné dreviny (lipy, javory, jasene, bresty...); líniový porast drevín je vhodné doplniť krovinnou vrstvou, ktorá by, popri ekologických funkciách, posilnila vyššie spomenuté pozitívne vplyvy porastu a zabezpečovala tiež ochranu cestnej komunikácie pred tvorbou snehových závejov. Pri výsadbe možno využiť trnky, ruže šípové, bazu čiernu, hlohy... umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu,
- zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžíňanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov,
- pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovin, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie invázných druhov,
- odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu),
- zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

- 2) EP 7 - zasakovací pás - návrh opatrení

- ponechať pás široký min. 5 m bez narušovania jeho povrchu (bez orby) a ďalšieho zhutňovania pôdy (zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov mimo na to určených priechodov),
- ak zasakovací pás nemá trvalý vegetačný kryt, je potrebné ho zatrávniť (zmes druhov typických pre prirodzené lúčne spoločenstvá v danej lokalite) a vysadiť v ňom kry a stromy,
- v prípade zhutnenej pôdy odporúčame skypriť ju pred jej zatrávnením hlbokou orbou,
- výsadbu drevín realizovať s výhľadovým cieľom zabezpečenia zapojeného porastu krov alebo stromov stanovištne vhodných pôvodných druhov,
- ak sa bude realizovať pozdĺžny rigol, dreviny je potrebné vysádzať mimo neho (kry min. 1 m a stromy min. 2 m od jeho okrajov).

ZÁVER POSUDKU

Predložená Správa o hodnotení strategického dokumentu splnila požiadavky vyplývajúce zo zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Správa bola vypracovaná na dostatočnej úrovni a spĺňa požiadavky a ciele procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona.

Z dodaných stanovísk všetky subjekty (6) vyslovili súhlas so schválením navrhovaného strategického dokumentu. Pätnásť subjektov nemalo k navrhovanému strategickému dokumentu žiadne pripomienky. Niektoré subjekty vyslovili súhlas s niekoľkými odporúčajúcimi pripomienkami a požiadavkami.

Po podrobnom preštudovaní predmetnej Správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu ÚPN-O na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona, sa zväzil:

- význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva,
- vplyvy na životné prostredie z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentami,

- úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania Správy o hodnotení strategického dokumentu,
- výsledok verejného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu,
- doručené stanoviská a konzultácie počas celého priebehu procesu posudzovania a za súčasného stavu poznania.

Nejasnosti, ktoré sa v doterajšom priebehu vyskytli, už boli akceptované, spresnené, vysvetlené, prípadne budú doriešené v ďalšej fáze tvorby územného plánu obce Bodorová. Nemajú zásadný vplyv na vydanie záverečného stanoviska z procesu posudzovania.

Navrhovaný strategický dokument „**Územný plán obce Bodorová**“ predstavuje rozvojový dokument pre obec. Umožňuje primeraný rozvoj obce, najmä v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, zelene, rekreácie, výroby, športu a dopravnej a technickej infraštruktúry. Neprináša žiadne návrhy, ktoré by výrazne zhoršovali životné prostredie, poškodzovali prírodu a krajinu. Je možné ho považovať za environmentálne prijateľný a preto

odporúča sa

po dopracovaní pripomienok

pokračovať v ďalšom procese obstarávania a schvaľovania strategického dokumentu vo variante v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a vydať kladné záverečné stanovisko príslušného orgánu so stanovením podmienok a opatrení na vylúčenie alebo zníženie negatívnych vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie

Pri dopracovaní strategického dokumentu je potrebné zohľadniť opatrenia uvedené v kapitole F tohto odborného posudku, pričom viaceré opatrenia sú predložené vo forme odporúčaní a ďalšie opatrenia vychádzajú zo stanovísk predložených v procese posudzovania strategického dokumentu a ďalšie citujú požiadavky v súčasnosti platných právnych predpisov.

Konkrétne projekty a činnosti v riešenom území musia dodržiavať záväzné regulatívy predkladaného strategického dokumentu (ÚPN-O Bodorová) a musia byť predmetom posúdenia podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktoré bude vykonané ešte pred vydaním povolenia podľa osobitných predpisov.

Posudok je vypracovaný v dvoch písomných vyhotoveniach a 2 x na elektronickom nosiči dát, má 35 strán. Návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 zákona sa nachádza v textovej prílohe posudku.

V Ražských Tepliciach dňa 13.03.2023

Vypracoval: Ing. Milan Hodas